

Nettsider og nettverk gir bedre klimatilpasning

Det finnes mange nettsider med informasjon om klimatilpasning. Men det er nettverkene rundt utvikling av sidene som skaper holdningsendringer og sprer kunnskap, viser forskning fra Klima2050.

Åshild Lappgard Hauge
Seniorforsker Sintef

Klimaservice er et samlebegrep for tjenester som skal hjelpe beslutningstakere med å ta gode beslutninger om klimatilpasning av bygninger og infrastruktur. Tjenestene inkluderer kunnskapsformidling om klimaendringer, rettet mot beslutningstakere på alle nivåer.

Klimaservice inkluderer:

1. beslutningsstøtteprodukter: dokumenter, kart, scenariomodeller, databaser, veiledere og nettsider
2. beslutningsstøtteservice: konsultasjoner, undervisning
3. beslutningsstøttesystemer: nettverk mellom personer eller organisasjoner, som støtter opp under hvordan man bruker produkter og service.

Både systemer og service er avgjørende for hvordan produktene (f.eks. veiledere eller nettsider) tas i bruk.

Mange nettsider og veiledere – brukes de?

Det opprettes stadig nye nettsider som tilbyr opplæring og hjelp til klimatilpasning av bygninger og infrastruktur. Over 80 nettsider og veiledere er evaluert i Klima 2050-studien Veiledere for klimatilpasning i 2016. Hovedresultatet er at det finnes store mengder informasjon om klimatilpasning på nett. Intervjuer med ansatte i organisasjoner som tilrettelegger veiledningsmaterieell, viste at det er en stor utfordring at potensielle brukere ikke vet om veiledningsmaterialet, eller ikke har tid og kapasitet til å ta det i bruk.

Evaluerer nettsider for overvann og skredrisiko

Nye nettsider for klimatilpasning er utviklet i Klima 2050. En ny rapport oppsummerer resultatene fra en første brukerevaluering av en nettside om håndtering av overvann, Ovase (www.ovase.no), og en nettside om håndtering av skredrisiko, LaRiMiT (www.larimit.com). Tilbakemeldinger og innspill

Løsmasseskred utløst av kraftig nedbør, Kvam i Nord-Fron kommune. Skredet har flyttet huset omtrent halvannen meter ut fra grunnmuren.
Foto: SINTEF/Byggforskserien

fra potensielle brukere er samlet inn gjennom gruppeintervjuer og plenumsdiskusjoner på temasamlinger i regi av forskingssenteret Klima 2050. Innspillene handler for eksempel om behov for norsk språk og nasjonal tilpasning av eksemplere. Evalueringen vil brukes i videre arbeid med nettsidene.

Å kartlegge brukernes behov er dyrt, men nødvendig

En utfordring med å utvikle nettsider for klimaservice er å samle inn og inkludere brukernes behov. Det er ofte lettere for utviklerne å fokusere på de tekniske løsningene og det faglige innholdet.

Kartlegging av behovene til aktuelle brukergrupper er dyrt og tidkrevende, men er helt sentralt for bruken av en nettside. I tillegg er det avgjørende å ha en stabil eier og aktør som drifter nettsida.

Bedre koordinering mellom institusjonene sparer ressurser

Større grad av koordinering mellom institusjonene som utvikler

veiledningsmaterieell, vil gjøre at man unngår å bruke ressurser på samme type eller lignende publikasjoner og nettsider. Det er en stor fordel at nettsider for klimaservice utvikles i et konsortium eller nettverk med forskere og brukere i offentlige og private bedrifter som arbeider med klimatilpasning. Det gir en unik tverrfaglig arena for utvikling av praktisk kunnskap.

Nettverkene skaper holdningsendringer

Forskningslitteraturen for klimatilpasning peker på at det ofte er prosessene og nettverket rundt utviklingen av en nettside for klimaservice som fører til holdningsendringer og ny kunnskap, ikke nødvendigvis selve produktet.

I utviklingen av en nettside bør man derfor legge mye av ressursene og kapasiteten i brukerundersøkelser, testing, nettverk og læringsarenaer for spredning av veiledningsmaterialet og nettsidene. For å spre informasjon om nettsidene videre utenfor konsortiet de er laget i, er

det viktig å etablere nettverk og læringsarenaer. Et eksempel på dette kan være kommunenettverk for klimatilpasning innad i et fylke.

Trondheim kommune går foran i kunnskapshevingen

I Front er et nettverk mellom elleve bykommuner og Miljødirektoratet for å lære om klimatilpasning. Evalueringen av I Front viser at det kun er Trondheim kommune som jobber aktivt med å innlemme de andre og mindre kommunene i fylket i kunnskapshevingen om klimatilpasning. Nettverk klimatilpasning Trøndelag er initiert av Fylkesmannen i Trøndelag, Trøndelag fylkeskommune og Trondheim kommune og er et pilotprosjekt i Klima 2050. I nettverket arbeides det med å utvikle ny kunnskap om hvordan man skal organisere og styre denne typen nettverk for å få til bedre praksis og innføring av gode løsninger og tiltak for klimatilpasning i kommunene.

Rapporter og bøker kan lastes ned fra sintefbok.no.